

22
Novembre

Estratègies d'Economia Circular a Catalunya

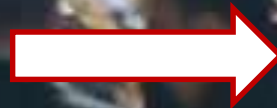
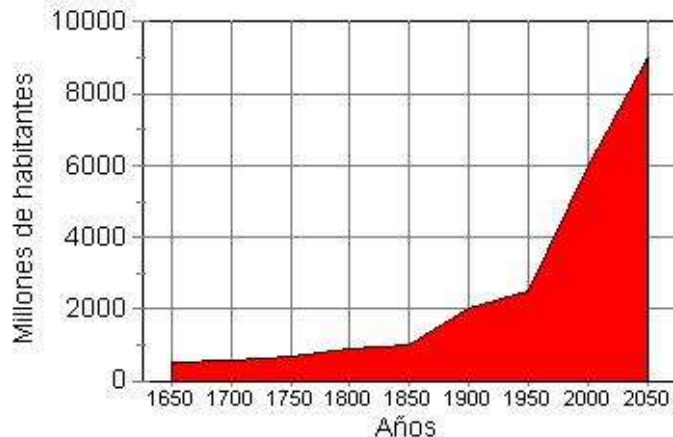
Josep Maria Tost
DIRECTOR DE L'AGÈNCIA
DE RESIDUS DE
CATALUNYA

Condicionants

Tota activitat humana acaba generant residus.

Durant molts anys l'home ha explotat els recursos del planeta com si fossin il·limitats i generant agressions al medi.

**Crecimiento de la población mundial
1650-2050**

El fort creixement de la població mundial a partir del 1950 exerceix una pressió creixent sobre el medi ambient.

Més persones suposen més consum de recursos i més producció de residus!

Quina és l'evolució de la producció/consum de recursos?

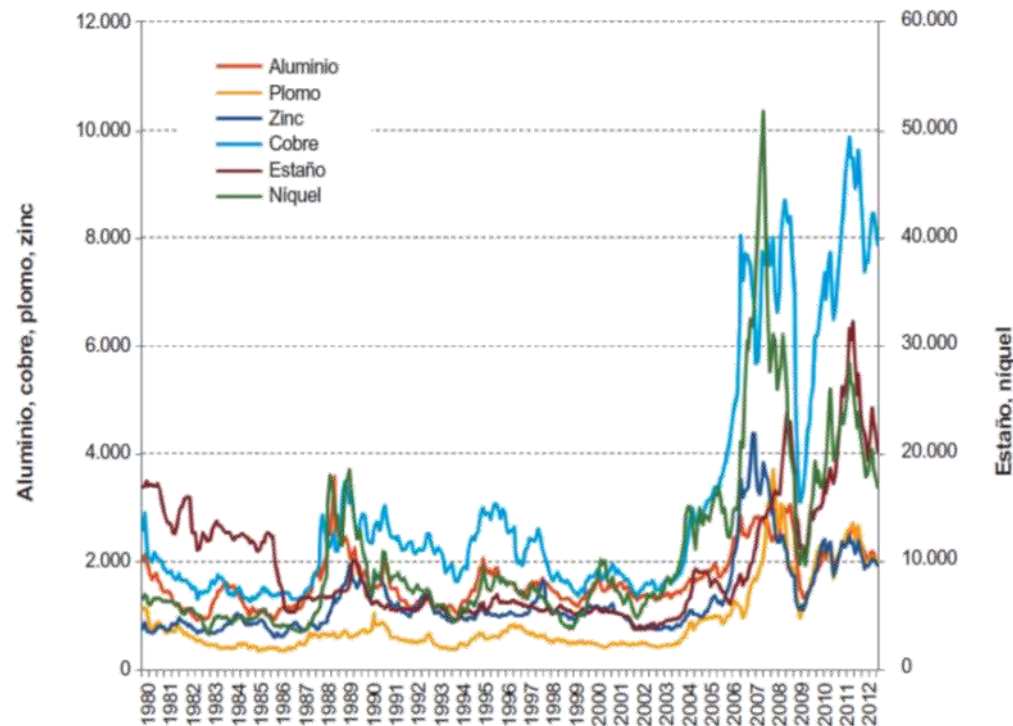

A Europa i Catalunya **el consum de recursos supera la disponibilitat local**, per la qual cosa hi ha una dependència respecte d'altres parts del món.

Atès l'increment del consum de recursos a nivell mundial, **existeixen dubtes sobre si es troba garantida la cobertura de les necessitats de recursos** per a les societats i sistemes productius europeus.

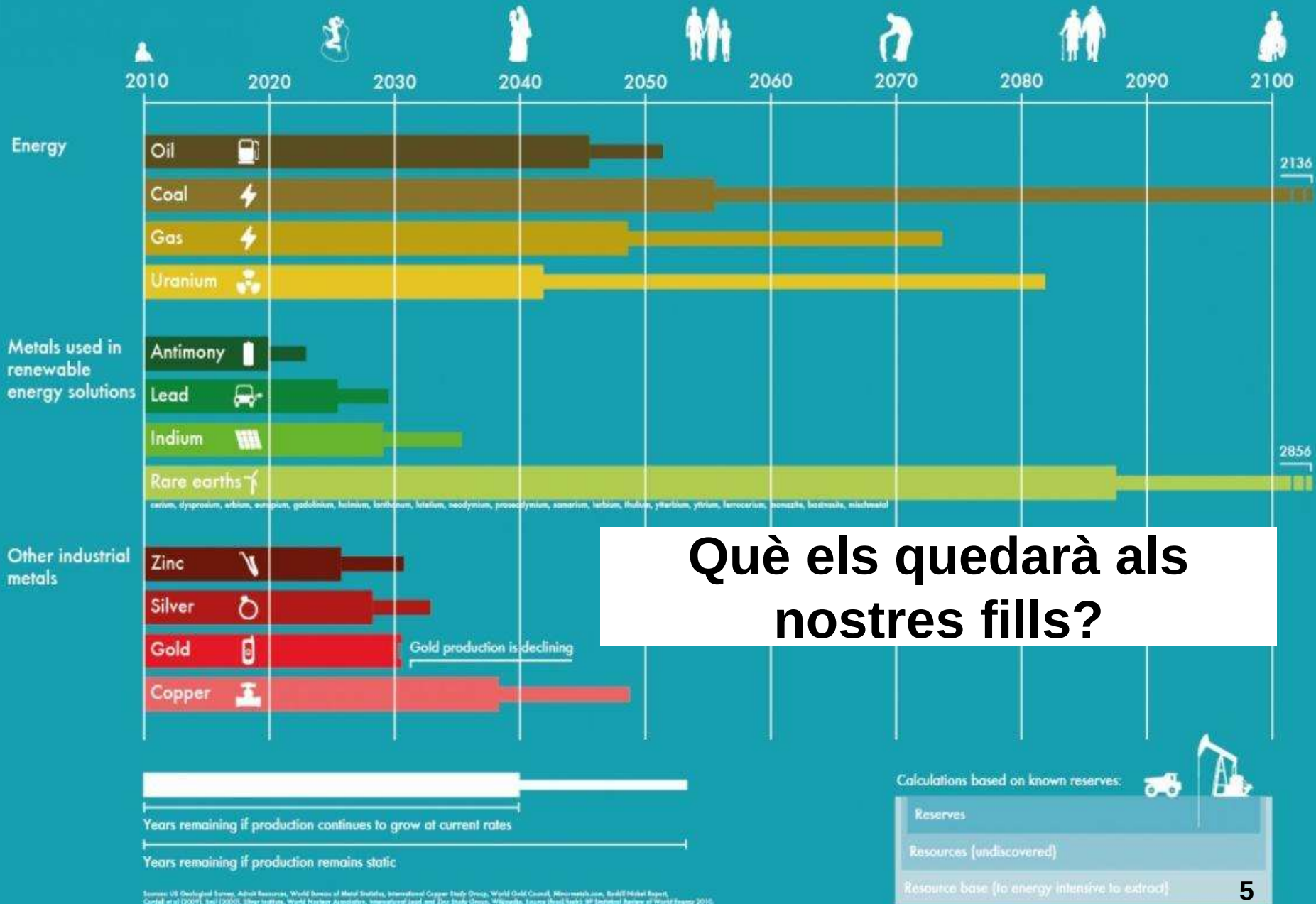
La gestió de residus serà un dels principals factors per tal que els recursos existents a la UE es mantinguin en circulació.

Exhauriment de recursos a baix preu
Evolució del preu de l'alumini, el coure, el plom, el zinc, l'estany i el níquel (dòlars per tona) 1980-2012

La previsible finalització del mercats de recursos a baix preu modificarà a curt termini els sistemes de producció. Per aquest motiu la UE aposta per l'ús eficient dels recursos

Born in 2010: How much is left for me?

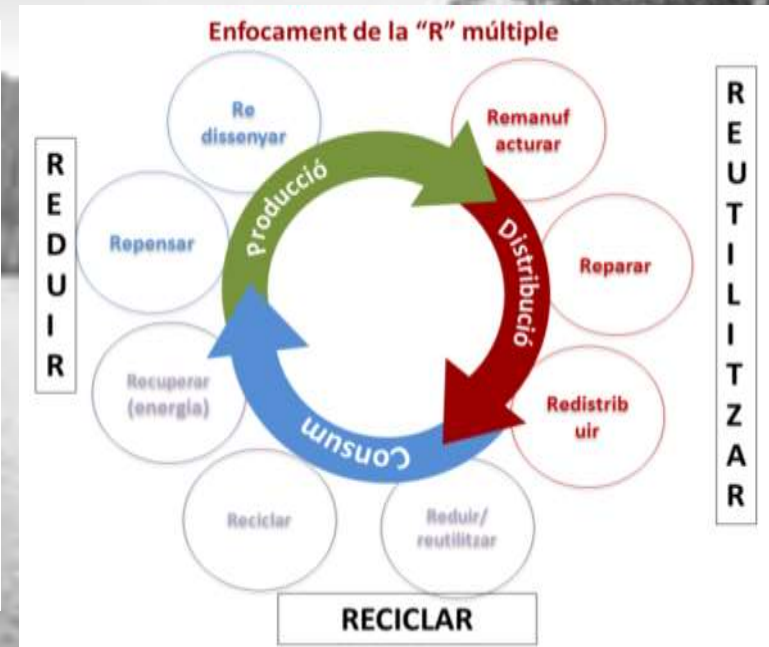

**Volem deixar aquesta
herència a les
generacions futures?**

**O canviem el
paradigma i els
residus són recursos?**

NOVA VISIÓ cap a una Economia Circular

START

L'economia circular **nou paradigma** per a la sostenibilitat:

- Utilitzar dels recursos d'una forma més intel·ligent i sostenible.
- Abandonar el vell concepte “agafa, fabrica i llença”.
- Assumir que molts recursos naturals són finits.
- Mantenir el valor dels productes i els materials durant el major temps possible en circulació.
- Reduir l'ús de recursos i residus al mínim.

**Generalitat
de Catalunya**

**ECONOMIA
CIRCULAR**

**NOU PARADIGMA
ECONÒMIC**

*transformació dels models de
producció i consum.*

**NOUS MODELS
EMPRESARIALS**

- **DESMATERIALITZACIÓ**

Consumir serveis (electrodomèstics, cotxes, mobles, ...) més que posseir-los

A Tarkett Company

- Exemple: model de negoci impulsat per la **companyia de moquetes DESSO**. El 2008 va arrencar amb noves modalitats de negoci:

Desso i De Lage Landen, un proveïdor global de leasing, solucions de negocis i finances dels consumidors es van unir per oferir als clients d'Desso una opció de **servei d'arrendament de la moqueta**. Aquest és un pas crític en la transició de Desso a l'economia circular.

- **L'ECONOMIA COMPARTIDA / CONSUM COL·LABORATIU**

“Compartir enlloc de posseir”

Alguns exemples

- ✓ Intercanvi de roba: ThredUP.
- ✓ Cotxes compartits: Zipcar, SideCar, Lyft, Bluemove, Getaround.
- ✓ Préstecs econòmics: LendingClub.
- ✓ Allotjament de viatgers: Hipmunk, Airbnb.
- ✓ Intercanvi de menjar: Compartoplato, Shareyourmeal.
- ✓ ‘Crowdfunding’: KickStarter, Verkami.

- **L'AUTOCOMPOSTATGE**

Aprofitament, a la pròpia llar, de les restes de la cuina i del jardí que generem per elaborar un adob natural que podem aplicar a les nostres plantes, al jardí o l'hort.

- **L'AUTOREPARACIÓ**

- O la possibilitat de muntar béns per un mateix com el mòbil.

Exemple "Fairphone"

A smartphone with social values

This quality smartphone lets us open up processes and start a conversation about what is truly fair. From conflict-free minerals to fair factory wages, we're making improvements one step at a time. Your purchase supports better ways of doing business that aim to inspire the entire industry.

Agència de
Residus de
Catalunya

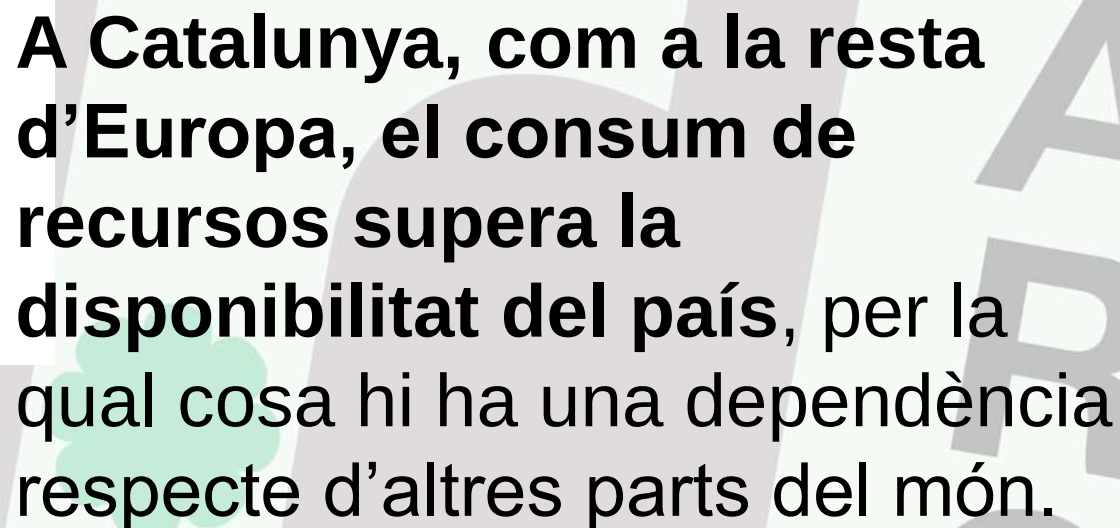

A CATALUNYA...

**Generalitat
de Catalunya**

A
R
C

Quins recursos consumim a Catalunya?

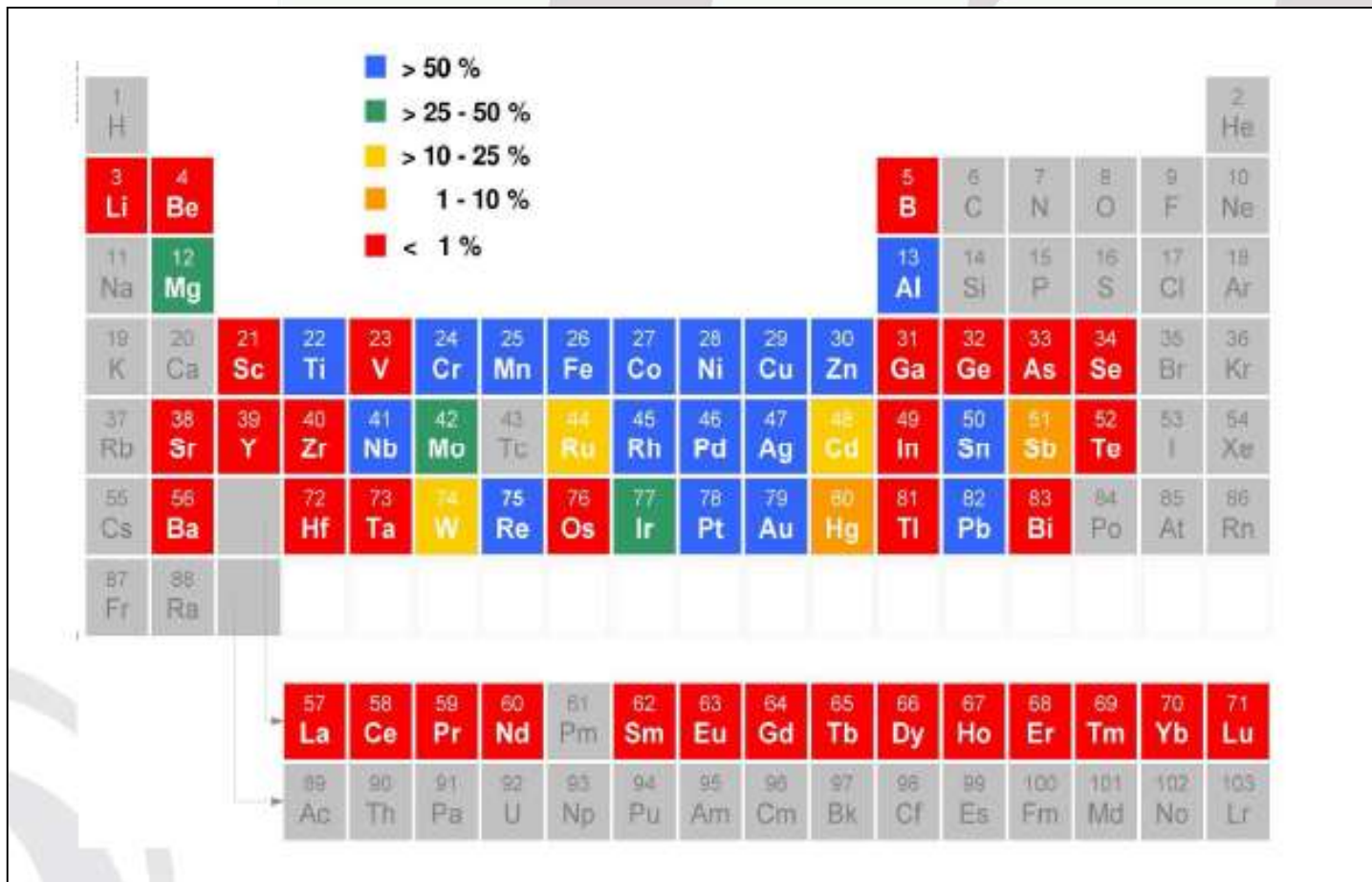
Gairebé totes les matèries primeres que consumim a Catalunya necessiten ser importades (excepte indústria alimentària i sector constructiu)

ESCENARI d'escassetat de recursos

En definitiva: és imprescindible millorar la gestió dels recursos incorporant els procedents dels residus

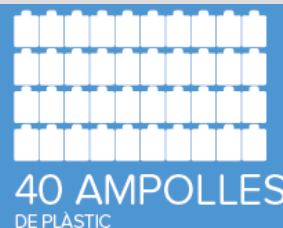
Raw Materials: Recycling Rates

ARC

els residus són recursos, són una oportunitat !

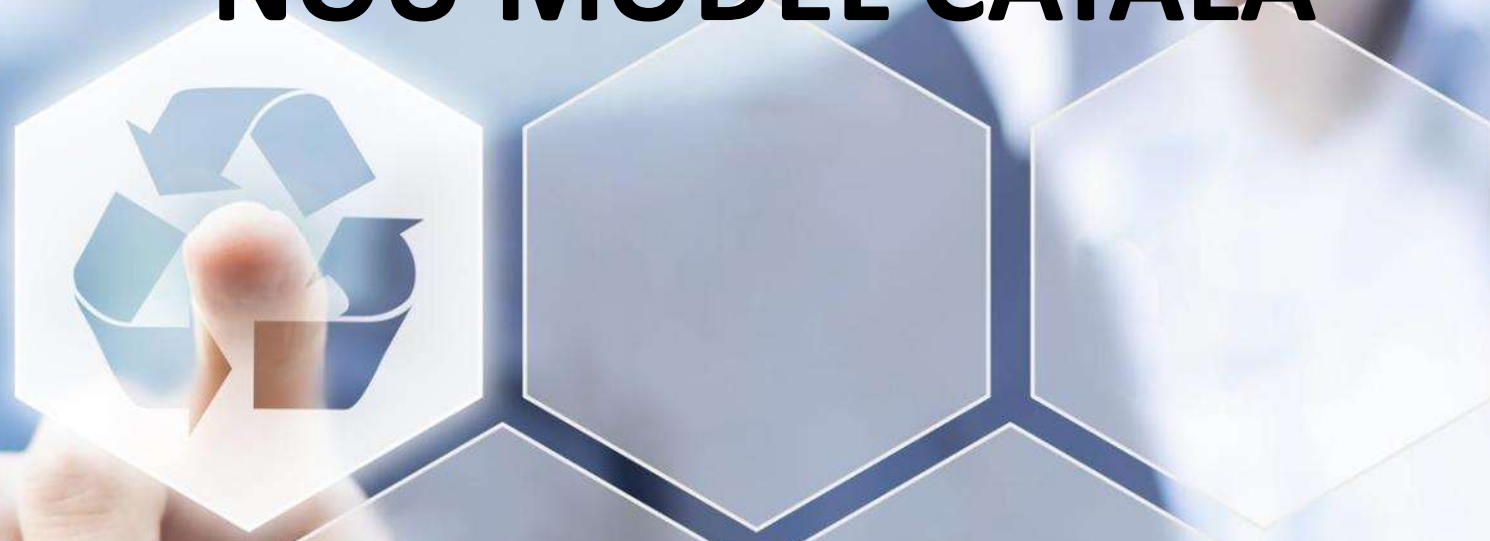

PRECAT20: Una nova planificació orientada a impulsar l'economia circular

Determinar l'estratègia d'actuació de la Generalitat de Catalunya en matèria de prevenció i de gestió de residus fins a l'any 2020, sota la perspectiva de contribuir a l'obtenció i l'ús eficient dels recursos i afavorint el desenvolupament d'una economia circular i baixa en carboni.

NOU MODEL CATALÀ

Aquest nou model es configura conceptualment en el marc de l'**economia circular**: partint de la **prevenció de residus** com a principi prevalent, es busca maximitzar la valorització material dels **residus** per convertir-los en **recursos**.

**Generalitat
de Catalunya**

El PRECAT20 preveu diverses actuacions per a convertir els residus en recursos com ara:

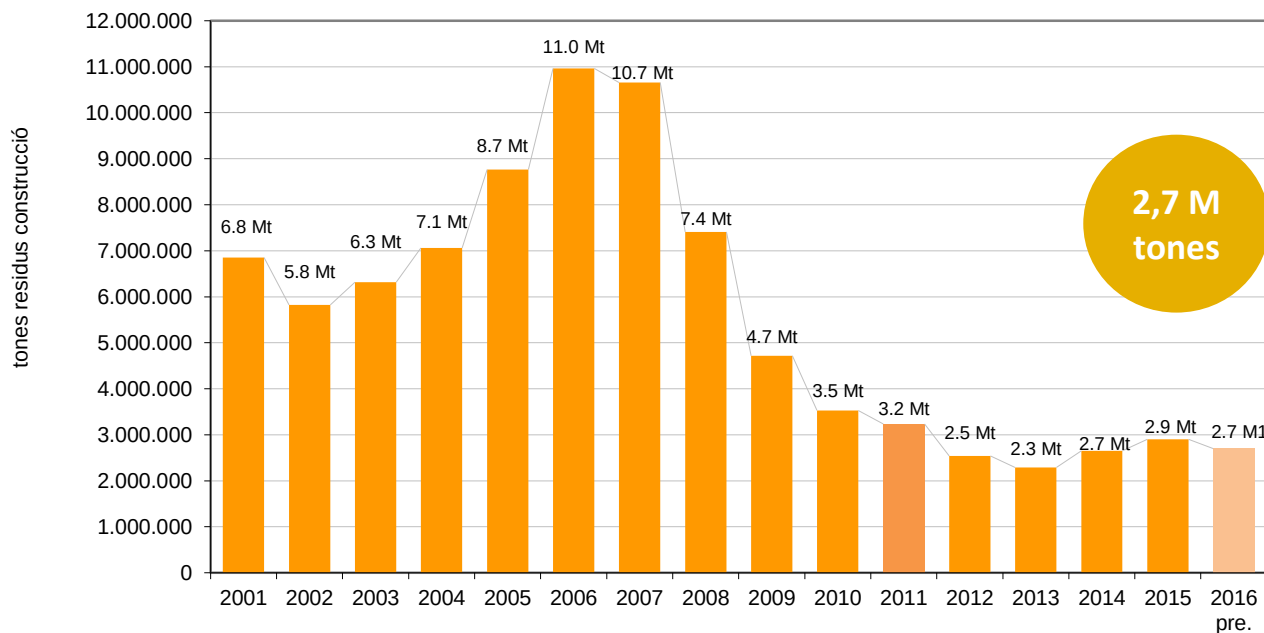
- 1** Accions de reutilització i preparació per a la reutilització
- 2** Foment de la recollida selectiva
- 3** Foment de l'intercanvi de productes
- 4** Xarxa compra reciclat
- 5** La borsa de subproductes

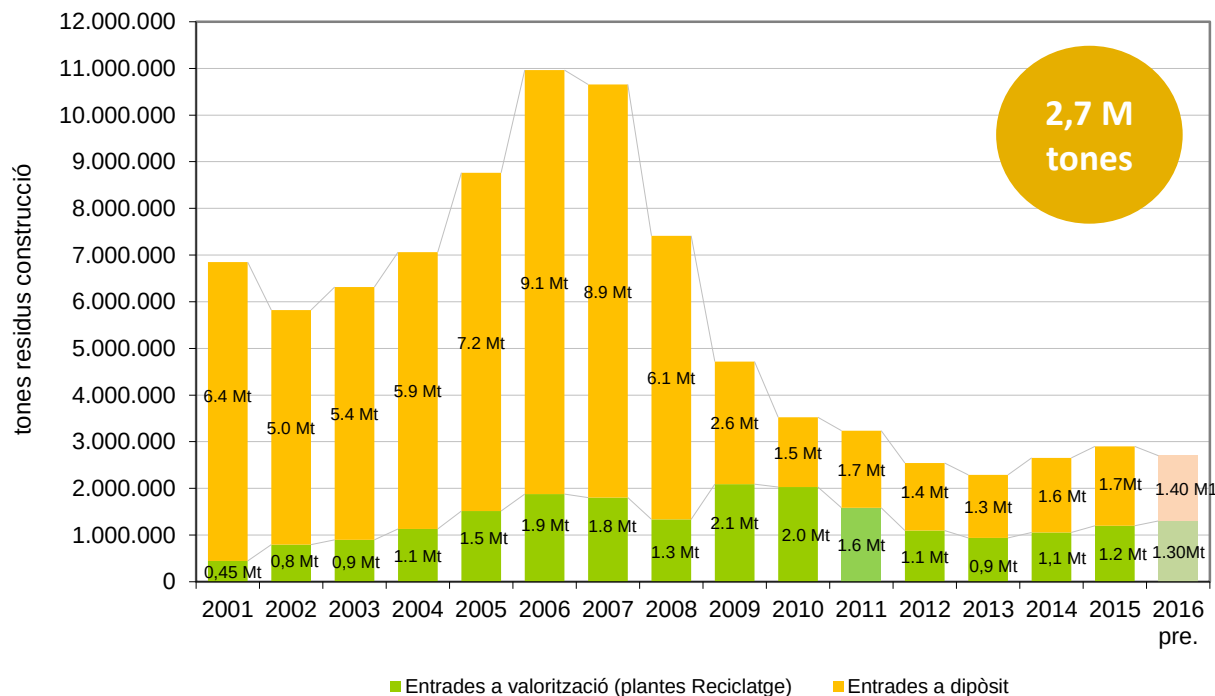
EVOLUCIÓ DE LA GESTIÓ DELS RESIDUS DE LA CONSTRUCCIÓ I DEMOLICIÓ A CATALUNYA (Entrades de residus a les instal·lacions de gestió)

L'any 2016 a Catalunya s'han generat uns 2,7 milions de tones de residus de la construcció.

EVOLUCIÓ DE LA GESTIÓ DELS RESIDUS DE LA CONSTRUCCIÓ I DEMOLICIÓ A CATALUNYA segons entrades de residus a les instal·lacions

L'any 2016, s'han gestionat a través les plantes de valorització 1,3 milions de tones.

L'entrada de residus a dipòsits de la construcció disminueix. S'han destinat a dipòsit 1,4 milions de tones (300.000 tones menys)

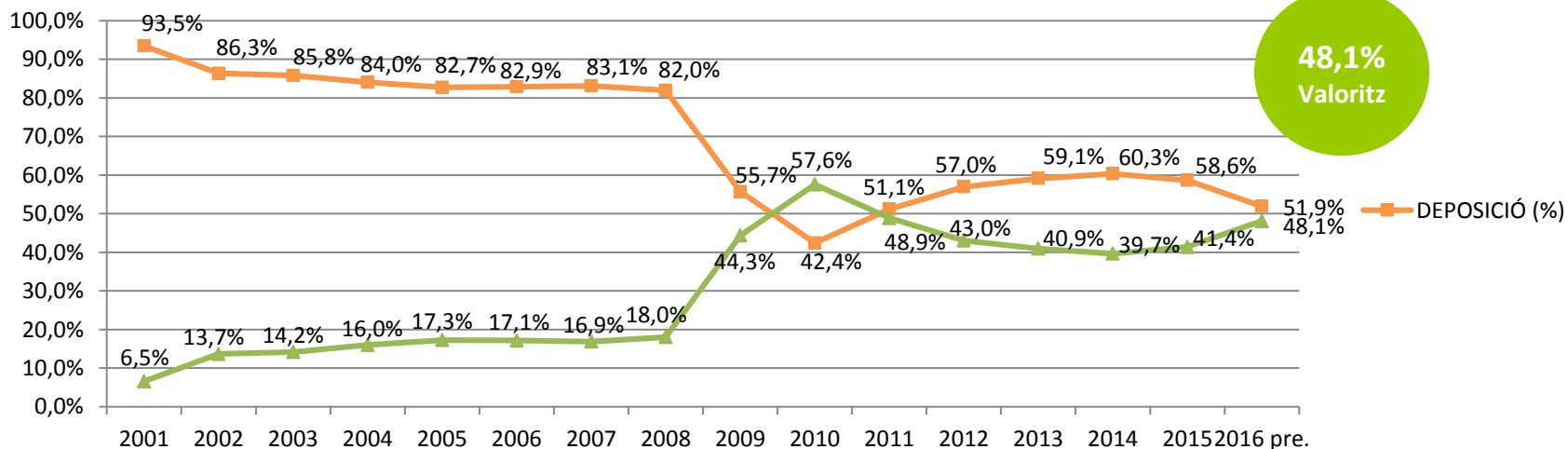

La valorització:

A 2016, s'han gestionat a través processos de valorització el 48% dels residus de construcció i demolició.

La valorització va incrementar l'any 2009 i 2010, amb la implantació del cànon de deposició de residus de la construcció, mentre que després de 2010 va disminuir influenciat per la suspensió temporal del cànon. En data 31 de desembre de 2015 va finalitzar la suspensió de l'aplicació del cànon sobre la deposició controlada dels residus de la construcció i com a conseqüència la valorització incrementa.

Evolució de la gestió de residus de la construcció

IMPOSTOS AL TRACTAMENT FINALISTA PER IMPULSAR LA CIRCULARITAT DELS RESIDUS COM A RECURSOS

RESIDUS	CANON SOBRE TRACTAMENT FINALISTA
Construcció i demolició	Import actual (2017): 3€/T

AJUDES PER FOMENTAR L'ECONOMIA CIRCULAR - RESIDUS CONSTRUCCIÓ

ÀMBIT	SUBVENCIONS
Foment de l'ús d'àrid reciclat en obres de les entitats locals	2011-2015: 7.776.995 € 2016: 1.200.000 € 2017: 1.800.000 €
	Ha suposat una utilització de més de 700.000 m3 d'àrids reciclats

Des del 2010, l'ARC **convoca ajuts adreçats als ens locals** per fomentar la reutilització, el reciclatge i la valorització de les runes i terres procedents de les obres.

Fins el 2014 **ha atorgat uns 8 M€** per aquest concepte, destinats a **250 ens locals de Catalunya** que han aprofitat uns **700.000 m³** d'aquests materials. L'import prové del romanent del cànon sobre la deposició controlada dels residus de la construcció.

Aplicació d'un cànon sobre l'eliminació dels RCD

D'acord amb el que estableix la Llei 8/2008 de 10 de juliol, de finançament de les infraestructures de gestió de residus i dels canons sobre l'eliminació dels residus, recentment s'ha afegit una disposició transitòria, la 3a, a l'esmentada Llei 8/2008, amb el text següent:

*"3ª. Règim transitori per al cànon sobre la deposició controlada dels residus de la construcció "Aquest tipus de gravamen, **establert per l'article 24 es fixa en la quantitat de 1,5 € / tona de RCD destinats a la deposició controlada fins al 31 de desembre de 2017** ".*

** Donat que la llei es va aprovar el 28 de març de 2017, el cànon de 1,5€ s'aplica a partir del 31 de març fins el 31 de desembre de 2017*

Acord per augmentar fins el 75% la valorització dels RCD

- Signatura: **28 setembre 2016**
- Parts: **ARC, Gremi d'Àrids de Catalunya i l'Associació Catalana de Gestors de Residus de la Construcció i la Demolició**
- Compromisos:
 - **ARC:** tramitar i impulsar un decret per regular la utilització d'aquest producte. També en promourà l'ús entre les diferents administracions i en l'àmbit privat.
 - **Gremi d'Àrids de Catalunya:** col·laborar perquè l'àrid reciclat que s'incorpori al mercat provingui exclusivament dels gestors autoritzats, evitant la competència deslleial, i perquè s'utilitzi un mínim d'un 5% d'aquest producte en totes les obres públiques i privades.
 - **Associació Catalana de Gestors de Residus de la Construcció i Demolició:** subministrar l'àrid reciclat de qualitat.

ESTRATÈGIA D'ECODISSENY

- Hem aprovat l'*Estratègia catalana d'ecodisseny, per una economia circular i ecoinnovadora*
 - Assolir l'objectiu d'una economia competitiva i sostenible en el temps requereix aprofitar les eines i instruments que ens permetin generar productes i serveis de qualitat, eficients, adequats per al seu ús, ambientalment correctes i socialment responsables.
 - Cal tenir present que, amb un 2% del PIB dedicat a inversions verdes, es podrien crear a Catalunya entre 68.000 i 100.000 nous llocs de treball, directes i indirectes, a curt termini, segons la metodologia de càlcul del Programa de les Nacions Unides per al Medi Ambient (PNUMA).

DESIGN

Thinking
About
Change

Generalitat
de Catalunya

Estratègia catalana d'ecodisseny,
per a una economia circular
i ecoinnovadora

PREMI CATALUNYA D'ECODISSENY 2017

Reconeix aquells productes, productes en desenvolupament i estratègies, dissenyats, fabricats o executats a Catalunya, que integrin en el seu disseny consideracions per millorar el seu comportament ambiental al llarg del seu cicle de vida.

PREMI
CATALUNYA
D'ECODISSENY
2017

- Productes ambientalment correctes, relacionats amb el vector residu o eficiència de materials. És a dir, productes fabricats amb materials reciclats, que afavoreixin la prevenció i la reciclabilitat dels residus, la desmaterialització, que siguin biodegradables, compostables, reutilitzables, etc.
- A partir del càlcul d'emissions de gasos d'efecte hivernacle (emissions de CO₂ equivalent) es demostra que els productes fabricats amb material reciclat s'estalvien emissions de CO₂ comparats amb productes equivalents fabricats amb material verge.

31

Economia circular = visió a llarg termini

La clau de la sostenibilitat no es troba només en els materials,
és una qüestió d'actitud global.

El present i el futur estan a les nostres mans, ACTUEM ARA!

**Agència de
Residus de
Catalunya**

Moltes gràcies per la vostra atenció

Generalitat de Catalunya
**Departament de Territori
i Sostenibilitat**

**Agència de
Residus de
Catalunya**

Josep Maria Tost i Borràs
Director

Agència de Residus de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat

Doctor Roux, 80
08017 Barcelona
Tel. 93 567 33 00
Fax. 93 567 32 01

josepmaria.tost@gencat.cat

[@josepmariatost](https://twitter.com/josepmariatost)

<http://residus.gencat.cat/>

**Generalitat
de Catalunya**